

Sygn. akt IVU 1243/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Cackowska-Frank

Protokolant st.sekr. sądowy Renata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2014 r. w Toruniu

sprawy **A. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **A. D.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 14 lipca 2014 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/-/SSO Hanna Cackowska-Frank

IV U 1243/14

UZASADNIENIE

A. D. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z 14 lipca 2014 r, odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury wobec niewykazania na dzień 1.01.1999r. co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony twierdził, że pracował w szczególnych warunkach w okresie od 5.09.1975r. do 15.05.2000r., pomimo iż na świadectwach pracy miał wyszczególnione inne stanowiska. Wskazywał, że od 5.09.1975r. do 31.07.1987r. był zatrudniony na stanowisku „monter instalacji i urządzeń wodno-kanalizacyjnych i c.o.”, a od 1.08.1987r. do 15.05.2000r. na stanowisku „ślusarz, spawacz, monter instalacji i urządzeń wodno-kanalizacyjnych, gazowych i grzewczych” i na w/w stanowiskach wykonywał ciągle prace spawalnicze w czynnych kotłowniach i kanałach c.o., a także prace spawalniczo-ślusarskie na warsztacie nie przystosowanym odpowiednio do tych prac. W w/w okresach otrzymywał dodatek pieniężny za prace w warunkach szkodliwych. W związku z tym, że w tych latach jednostki wojskowe nie posiadały etatów takich jak spawacz czy konserwator kotłowni, zatrudniały ubezpieczonego jako montera urządzeń i instalacji, które to stanowisko nie było klasyfikowane jako praca w warunkach szkodliwych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał,

że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony wykazał 29 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie przedłożył świadectwa pracy lub zaświadczenia wystawionego przez pracodawcę lub jego następcę prawnego, potwierdzającego fakt pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

A. D. urodził się (...)

W dniu 16 maja 2014 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

Bezspornym w sprawie było, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony wykazał łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 29 okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 dni okresów nieskładkowych.

Ubezpieczony nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Od 15.05.2000r. ubezpieczony uprawniony jest do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Dowód: - wniosek k. 1-4 akt ZUS,

- karta przebiegu zatrudnienia k. 41 akt ZUS,

- decyzja z 20.04.2000r., k -17-18 akt rentowych plik I,

W okresie od 5.09.1975r. do 31.12.1980r. A. D. był zatrudniony w Wojskowej Administracji K. ((...)) przy ul. (...) w T. w Wyższej Szkole (...) w T. jako konserwator instalacji sanitarnej. W tym czasie zastępcą szefa (...)u był pełniący służbę żołnierza zawodowego - F. P. (pełniący służbę w latach 1973-2002, zajmujący się zabezpieczeniem obiektów wojskowych). Od początku 1981r. ubezpieczony pracował w (...) przy ul. (...) w T. w Jednostce Wojskowej nr (...), a od 1.08.1987r. – w Jednostce Wojskowej nr 1440. Bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego był pracownik cywilny jednostki.

W umowie o pracę z 4.09.1975r. na okres próbny, a następnie w umowie o pracę z 18.09.1975r. na czas nieoznaczony stanowisko pracy ubezpieczonego określono jako konserwator instalacji sanitarnej, a w wykazie obowiązków ubezpieczonego jako konserwatora hydraulika z 29.08.1975r. wskazano, że konserwator hydraulik odpowiedzialny jest za utrzymanie w stałej sprawności technicznej instalacji i urządzeń c.o., wod.- kan. i gazowej (w ograniczonym zakresie), przeprowadzanie bieżących i okresowych przeglądów stanu urządzeń technicznych i instalacji oraz wykonywanie prac wynikłych z przeglądów, rozliczanie się z pobranych narzędzi materiałów i wykonania robót, prowadzenie dokumentacji konserwacyjnej i rozliczeniowej.

W dniu 21.05.1979r. wystawiono ubezpieczonemu książkę spawacza (nr (...)), w której wpisano odbycie przez ubezpieczonego kursu podstawowego spawania gazowego z datą zakończenia kursu w dniu 21.05.1979r. oraz kurs podstawowy spawania elektrodami otulonymi z datą zakończenia kursu 15.05.1985r., a w dniu 28.03.1979r. potwierdzono uzyskanie przez ubezpieczonego uprawnień do wykonywania prac konserwacyjno-remontowych i obsługi kotłów parowych i wodnych c. o. niskoprężnych. Od 1.07.1979r. przyznano ubezpieczonemu dodatek za pracę wykonywaną w warunkach uciążliwych jak praca w pyłe, gazach i wyziewach szkodliwych dla zdrowia w wysokości 0,50 zł na godzinę.

Ubezpieczony odpowiadał w szczególności za utrzymanie w stałej sprawności kotłowni i instalacji c.o. przesyłowych między budynkami oraz w budynkach, ale także naprawę i konserwację instalacji wod. – kan. Konserwatorzy, w tym ubezpieczony pracowali zwykle jednoosobowo lub we dwójkę jeżeli rodzaj prac tego wymagał. Do cięższych prac (np. odkopania instalacji, wykucia otworu w ścianie) do pomocy otrzymywał żołnierzy. Ubezpieczony wykonywał nie tylko naprawy ale i konieczne przeglądy. Większość napraw polegała na wykonaniu prac spawalniczych, ale ubezpieczony musiał też wykonać wszystkie czynności przygotowawcze do spawania poczynając od pobrania materiału poprzez

przewiezieniu tego materiału do miejsca naprawy po prace już bezpośrednio przygotowujące do spawania a także prace przy naprawie w/w instalacji, które nie polegały na spawaniu i nie były pracami przygotowawczymi do spawania.

Do ubezpieczonego należała przede wszystkim konserwacja urządzeń i instalacji centralnego ogrzewania, ale wykonywał też prace przy instalacjach wod.-kan., zwłaszcza w przypadku nieobecności konserwatorów odpowiedzialnych tylko za instalacje wod.-kan. bądź w przypadku większych awarii. W książce konserwatora odnotowywano ilość godzin spawania oraz prac w wykopach przy udrażnianiu kanalizacji i za te godziny był wypłacany dodatek za prace w warunkach szczególnych. Ubezpieczony pracował głównie w terenie (w poszczególnych obiektach podlegających jednostce), ale też wykonywał prace w warsztacie. W piśmie z 1.03.1994r. ubezpieczony zwrócił się o przeszerogowanie go ze stanowiska monter konserwator sieci wod.-kan. na stanowisko konserwatora ogólnobudowlanego, czyli do wyższej stawki. W notatce służbowej na odwrocie wniosku wskazano, że ubezpieczony zobowiązał się do wykonywania dodatkowych robót budowlanych, jak malowanie konstrukcji metalowych, wykonywanie robót murowo-tynkarskich bez względu na brak posiadanych uprawnień w tym zakresie. Przeszerogowanie to nastąpiło rozkazem dziennym z 1.04.1994r. W świadectwie pracy z 15.05.2000r. stanowisko pracy ubezpieczonego określono jako ślusarz, spawacz, monter urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych, gazowych i grzewczych.

Świadek M. M., który pracował w jednostce wojskowej 1440 w latach 1987-2002 jako konserwator – hydraulik wskazał, że w tym okresie w (...)u było zatrudnionych trzech konserwatorów - hydraulików (tj. ubezpieczony, świadek i jeszcze jedna osoba) i wykonywali wymiennie wszystkie czynności remontowe w zakresie instalacji c. o. i wod. – kan., ale też inne prace według potrzeb jak spawanie ram ogrodzenia i naciąganie siatki na te ramy oraz ich malowanie. W jednostce wojskowej nr 1440 z ubezpieczonym pracował także S. R. na stanowisku konserwatora-elektryka.

Dowód: - świadectwa pracy k -3,5- 7 i 8 akt rentowych, plik I,

- dokumenty w aktach osobowych ubezpieczonego, koperta, k – 17 akt

sądowych,

- zeznania świadków: F. P., M. M. i S.

R. – protokół elektroniczny z 5.12.2014r,

- przesłuchanie ubezpieczonego –protokół elektroniczny z 5.12.2014r.

Sąd, zważył co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o okoliczności bezsporne oraz na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych i aktach sądowych, zeznań świadków: F. P., M. M. i S. R. oraz przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony.

Sąd przyznał walor wiarygodności dowodom z dokumentów, gdyż żadna ze stron skutecznie nie zakwestionowała ich autentyczności, ani też prawdziwości zawartych w nich informacji. Nie budziły one także wątpliwości Sądu.

Sąd zasadniczo dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w sprawie świadków, gdyż były one spontaniczne i szczerze. Zaznaczyć jednak należy, że dla Sądu bardziej wiarygodne były zeznania M. M. i S. R., jako że świadkowie ci współpracowali z ubezpieczonym bezpośrednio przy wykonywanych pracach (choć S. R. w mniejszym zakresie, gdyż był konserwatorem – elektrykiem. Sąd zatem przyjął, że ubezpieczony wykonywał te same czynności co M. M., które nie były wyłącznie pracami spawacza.

Również walor wiarygodności posiadały zasadniczo zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony, gdyż były logiczne, rzeczowe i korespondowały z zeznaniami świadków, chociaż Sąd nie dał wiary stanowisku ubezpieczonego, że jego praca sprowadzała się tylko do spawania.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku w przypadku mężczyzn – 60 lat, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r. spełnili łącznie niżej wymienione warunki:

- osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,
- posiadają co najmniej 15 – letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nadto:
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

W przedmiocie określenia wymaganego wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których przysługuje ubezpieczonemu prawo do emerytury przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odsyła do „przepisów dotychczasowych”. Stosowne regulacje – stanowiące obecnie obowiązujące prawo - zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pojęcie pracy wykonywanej stale należy rozumieć jako pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką pracę praca wykonywana np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu. Natomiast wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załączniki do tegoż rozporządzenia. W przepisie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia w zakresie sprecyzowania stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach znajduje się odesłanie do odpowiednich przepisów resortowych.

Istota sporu koncentrowała się wokół ustalenia, czy praca świadczona przez A. D. od 5.09.1975r. do 31.12.1998r. w (...) Wyższej Szkoły (...) oraz Jednostki Wojskowej nr (...) i 1440 była pracą w szczególnych warunkach, a w konsekwencji czy ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. legitymował się co najmniej 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Pozostałe warunki ustawowe do przyznania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie były kwestionowane przez organ rentowy.

W załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stanowiącym wykaz A, w Dziale XIV – różne prace, pod pozycją 12 – są wymienione prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym jako prace w szczególnych warunkach.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w postaci zeznań świadków i ubezpieczonego wykazało, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie pracował na stanowiskach zaliczanych do prac w szczególnych warunkach jako spawacz. Prace spawalnicze ubezpieczony wykonywał nie od samego początku zatrudnienia w zakładzie pracy, lecz dopiero po 21.05.1979 r. – po ukończeniu kursu podstawowego spawania gazowego. Dopiero

po tej dacie też, bo od 1.07.1979r. przyznano ubezpieczonemu dodatek za pracę w warunkach szczególnych ustalany według stawki godzinowej,

czyli od ilości godzin przepracowanych w warunkach szkodliwych. Oznacza to, że przed tą datą ubezpieczony nie wykonywał prac w warunkach szkodliwych, gdyż praca na stanowisku konserwatora-hydraulika nie jest zaliczana do prac w warunkach szczególnych. Nawet zatem gdyby niektóre wykonywane przez ubezpieczonego prace zaliczyć do prac w warunkach szczególnych jak prace przy spawaniu czy dotyczące napraw wykonywanych przy naprawie pieców w czynnych kotłowniach to tego rodzaju prace nie były wykonywane przez ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony wykonywał też prace przy naprawie instalacji c.o., w tym instalacji wewnątrz budynków (także przy naprawie kaloryferów), a także instalacji wod.-kan. (z wymianą kranów włącznie).

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie)

i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do wskazanego powyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (zob. wyrok SA w Lublinie z dnia 16 lipca 2014 r., III AUa 334/14, LEX nr 1488646). Sąd w pełni podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 15.04.2014r. (IIIAUa 713/13, LEX nr 1480589), że nie sposób przyjąć, iż przygotowywanie materiałów do spawania

i wykonywanie innych prac ślusarskich stanowiło czynności wykonywane „przy spawaniu”. Wszak tylko praca stricte przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym

i atomowodorowym uznana została za pracę o znacznej szkodliwości dla zdrowia

oraz o znacznym stopniu uciążliwości, a nie jakkolwiek inna praca składająca się (obok pracy spawalniczej) na ostateczny rezultat całego procesu produkcyjnego. Podkreślić należy, że praca w warunkach szczególnych to praca, w której pracownik w sposób znaczny jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki a więc taką pracę pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Tylko zatem wykonywanie pracy spawalniczej (przy spawaniu) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy uprawnia ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Ubezpieczony wprawdzie dokonywał napraw kotłów c o w czynnych kotłowniach,

co mogłyby zostać zaliczone do prac przy bieżącej konserwacji urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (wykaz A, dział XIV, poz. 25 w/w rozporządzenia) oraz prac przy wytwarzaniu

i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych (wykaz A dział II w/w rozporządzenia), ale także tego rodzaju naprawy nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

bo oprócz tego wykonywał też prace wod – kan, czy prace w warsztacie.

Reasumując, ubezpieczony nie wykazał 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganego zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a tym samym nie udowodnił ostatniej niezbędnej przesłanki niezbędnej do przyznania mu prawa do emerytury.

Wobec powyższego Sąd – na mocy powołanych wyżej przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie jako bezzasadne.

Przewodnicząca:

Sędzia S.O. Hanna Cackowska-Frank